

Gazeta este de două ori, adică: Mercuria și Sâmbata, Fiecare odată pe săptămână, adică: Mercuria. Prețurile sunt pe 1 an 10 f.; pe diimătate a 5 f. m. c. înaltru Monarchiei.

GAZETA

Pentru țeri străine 7 f. pe 1 sem., și pe anul întregu 14 f. Se prenumera la toate peste c. r., cum și la toți cu noșcui noștri DD. corespondenți. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

TRANSILVANIA.

Monarchia Austriaca.

TRANSILVANIA.

Brasiovu, 28. Octobre n. D. Architectu Emilianu ne împartiescesce spre publicare urmatoriu articulu, care pentru raritatea obiectului cuprinsu într-insulu nu lipsimu alu publica:

Domnule Redactoru!

Încă din începutulu lunii Augustu amu totu vrutu atî trimite acestu articulu, însă ocupatiunile cele multe nu m'au ertatu pene astadi; lucrulu înse merita a fi datu publicitatii:

La începutulu lui Augustu amu avutu ocaziune de a vedé unu lucrú vrednicu de admiratu, și care elu de sine documenteaza atatu meritele a doi membri ai incl. magistratu, catu și a aceluia care a cecutatú opulu.

În capulu Satului-lungu este o vale numita Garcinu, care curge despre Țiéra romanésca pîntre munti și se varsa în Terlungu din susu de Satulungu. Acésta apa fú mai de multi ani îndreptata prin satu, unde pune vr'o cateva mori în miscare, înse cu nespuse jertve le bani, încatu nu se respatea prin folosulu celu aducea. Mai nainde cu 15 ani séu aflatu unu morariu din Satulungu, care a facutu un troianu (astupatura) pentru abaterea apei la mori și care troianu a tîenutu pene în acestu anu.

Încitulu magistratu hotarise se se faca pe viitoriu unu troianu de pietre cioplite odata pentru totudeauna; însă prețulu lui se suia cu miile de fiorini m. c., și totu nu era de siguru ca va fi trauicu și tare destulu, ca se nu'lu rumpa turbarea apei Garcinu.

Dupa multe chibșuri propunu Domnii: Senatoru Riemer și controlorulu Schnell se se faca acestu troianu totu prin morariulu, carelu mai facuse înainte cu 15 ani; și fiindu ca maioritatea membrilor incl. magistratu și a comunitatii votase pentru troianu de pietrii cioplite, luara asuprasi DD. Riemer și Schnell se'lu faca durabilu și cu multu mai estinu; chiamara pe morariulu Nicoara, se invoiescu cu elu pentru 1200 f. m. c., înse sei dea și lemne cate voru trebui gratisu din padurea Brasiovului.

Îmi pare reu ca nu avem vr'unu institutu de litografi'a aici, ca se alaturu o mica sehitia de acestu lucrú gigantic, pentru ca alu descrie nu'lu potú. Candu stai si'lu privesci te sparii numai de naltimea lui, 8—9 orgii, și de multimea bradiloru întregi, carii se vedu numai pedeasupra, însă numerulu lorú și al careloru de piatra, care este cladita în intrulu lui, nu se scie, ci maistrulu însusi dice, ca: vr'o 1400 bradi și aprópe la 2000 care de piatra mare și pietrisu a intratu.

Candú au fostu ploile cele cumplite asta vér'a, niminea n'a cređutu ca nu'lu voru rumpe; înse tocma din contra: acele ploi turbate pare ca, de necadiu ca nu l'au pututu sparge, au implutu din susu de elu (o adencime de 6—7 orgii) cu nesipu și molitura pene în verfu, de s'a facutu unu siesu catu vedi cu ochii. Acuma nu este în stare se'lu sparga ori ce versari de apa se fie. — Eu sunt în stare a crede ca cu o mica reparatura din candu în candu va dura acestu troianu preste 100 ani.

Mai merita a se pomeni și constructia lui cea întielépta, care a compus'o Nicóra, unu omu simplu fara studii hidraulice și fara se fie mai vediutu undeva unu asemenea lucrú.

Merita însă tóta laud'a susu numitii domni, caci cu energi'a Dloru s'a facutu estú lucrú, prin care nu numai ca s'a midilocitu o economia însemnata cassei alodiiale, ci au asiguratú totu odata celu mai necesariu objetu pentru sustienerea vietiei: macinatulu, pentru multe mii suflete în Seciele, și St. Petru, pe unde curge apa abata. —

De man'a romaniloru au remasu totu lucruri grandioșe: de mana nepotiloru lorú înca ar remanea candu ar avea midilóce a si studié.

De sub Dumbrava, 7. Octobre n.

În dilele acestea abia capataramu la mana programulu gimnasiulu mare c. r. episcopalu de Beiusiu, fundatu de nemuritoriulu episcopu romanu Vulcanu în 6 clase și norma, éra acum din gratia cesaro regésca la 8 clase completatu. Programulu însenu ea anulú mai de curendu trecutu, ci a anulú 1854/5. — Acestu programu da publiculu unu testimoniú nerefusaveru despre adencu patrundiatórea întieptiune a fundatoriulu lui, carele cu 1/4 de seculu înainte au prevediutu ca va veni unu tempu, în carele și romanii desceptanduse din somnulu nesciintiei voru dori a se împreteni cu musele, și atunceale va fi fórté îndemana a concurge la templulu aceluia fundatu într'una periferia ce i împoporata mai numai de romani, și voru puté învinge greutatile ce meseritatea le ar resturna în cale voindú a cerceta scólele în îndepartare. Eaca acésta s'au plinitu. Programulu ne spune ca în anulú 1854/5. gimnasiulu romanu de Beiusiu fú cercetatu de tineri 157! între cari romani 145 (74 ne- și 71 uniti), 10 magiari, 1 germanu și 1 israelitu. — Acestia se împartasira de sciintia dela 12 DD. profesori. În linia aceluia anu 1854/5 esamenulu de maturitate se supusera 8.

Programulu ilu deschide bravulu profesorulu Mateiu Miculu (Kiss) cu o disertatiune esentiara, în carea demustrandu „ad evidentiam“ folosulu matematicii, cu arguminte puternice combate tóte obieptiunile aruncate în contra acestei sciintie de catra unii (?). — Înciintiedia mai departe ca din didactru — pentru miseritatea tinerimei — numai 355 f. m. c. s'au primitu. — Înciintiedia ca dela marita septiune a consiliulu c. r. de Urbea mare pre partea bibliotecei gimnasiulu s'au trimisu 16 opuri, mai mare parte autori clasici; apoi din didactrulu susu disu — dupa ce s'au ajutatu pedelulu și curatorii claselorú gimnasiulu, și s'au tiparitu programulu, restulu s'au impendatu în cumpararea a 15 opuri în parte clasice, în parte scolastice, unele în mai multe esemplarie, totu pentru biblioteca. Mai pre urma cu multiamita aduce la cuosciintia publiculu, ca înaltu prea santia sa D. episcopu al Aradulu Procopiu Ivacs kovics însufletitu de iubirea catra romani, în folosulu bibliotecei gimnasiulu romanu de Beiusiu — în întielesulu înaltulu decretu al M. c. r. ministeriu de cultu și invetiamentu publicu — instituandu o colecta au adunatu 207 f. 26 cr. m. c., din care s'au cumparatu 41 de opuri, și în mai multe esemplare, de tóte 161 de bucati! — Pentru care credú ca totu romanulu Illustritatei Sale i va vota cea mai caldurósa multiamita. Asta fapta merita a fi esemplu de imitare la toti, cei ce voiescu fericirea și cultur'a neamulu și a tinerimei lui.

Credú ca la prima privire ori ce romanu bine simtitoriu se va bucura ca numerulu scolariloru romani în acestu gimnasiu s'au immultitu, în carele în anulú 1841 fusera 94, — în 1842 f. 111, — în 1846 f. 117 studinti; éra acum cu o a patra parte au crescutu; — înse déca va judeca și numai aceea, ca atunceale gimnasiulu avé numai 6 clase, éra acum 8; adeca ca și scólele au crescutu cu o a patra parte: atunceale progresulu remane respectivú și cu multe graduri tiermuritu, déca vomu cugeta ce tempuri vietuimu acuma, și ce tempuri atunceale! —

Dara aicea și ne voindú era me allu la ominósa tema „scólele“ — despre care voindú a vorbi dupa cuvingere, asi avé multe de disu. — Înaltulu gubernu alu Maiestatei Sale din partea sa tóte le face, bine sciindú ca fara scóle nu este lumina, și celu ce ambla în întunerecu o Dómne! ticalosu este. — Vomú respunde fia care pentru cele ce amu facutu și ce amu pututu face, și amu întrelasatu. — Ci nici o di fara linia și va fi bine!!!

M.

TRANSCILBANIA.

Севешъ, 12. Октобр. Се маі ренчепетъ а фаче къте о рефлексіоне аспра стъреі пѳстре де не аічі ші маі вжртосъ аспра прогреселоръ сѣхъ вълъзірлоръ че се арагъ пе ла поі ші дн дърълъ постръ, дн чеа че привеште ла дпнпъртъшіреа пептръ кълътра тіперімеі. Нъ воіхъ агінде акъм піміка, пічі дѣкъ авѳмъ школі, пічі дѣкъ челе че се афлъ ічі кѳлеа се афлъ ші органиоате біне ші факъ споріхъ дптръ десволтареа тіперімеі саъ ва. Нъ воіхъ а черчета, дѣкъ зпълъ сѣхъ алтълъ пѳртъ маі мълтъ гріжъ де інтересърі привате, дѣкътъ де челе пъліче, дѣкъ віна о пѳртъ кътаре сѣхъ кътаре, къ п'авемъ школъ де ажъпожъ, къ п'авемъ дпнвълъторі маі каліфікаці, къ инспекторіи шкоелоръ дпші факъ да-торіа орі ва; ачесте тѳте ле мълъмъ пълъ кълдъ не ва сосі ші пѳбъ регламентълъ пептръ фасіле школарі, адекъ пептръ рапор-търіле че аъ а се фаче деспре стареа шкоелоръ ші а дпнвълъ-торілоръ, дъпъ към а ешітъ пептръ Унгаріа, Банатъ шчл. Еъ тъ цертъресъхъ нъмаі а дпнпъртъші о штіре преа дпнвълъкъртъре деспре повіла фантъ че о пълсе не алтарівлъ націоней комъна ві-переа, каре, дъпъ че авъ десгълъ черкъмспекціе аші адъче касса комъней дптр'о старе вълъ, с'а апромісхъ акъм, нъ нъмаі къ ва дпнгріжі пептръ о школъ вълъ къ дпнвълъторіхъ біне дпнзес-тратъ, чі тотъ одагъ, пѳтрънсъ фіндъ де мілса міжлѳчелоръ прін каре съ се пѳгъ ажъта талентеле цепенале ла дпнвълътърі маі дп-палте дп депъртаре де прагъріле пѳрпнтешті, с'аъ ресолватъ а фаче ші 4 стіпендіі де къте 36 фр. т. к. не аң пептръ дпнвълъ-дъчеі чей стръдіторі къ таленте вълне ші ліпсіді де міжлѳче, дпн ачешаш комънітате. Ачѣстъ отържре а цепенѳсеі ачешті комъ-нітъді се ші пълсе дп лъкраре ші стіпендівлъ се ва перчене прін ч. р. претъръ дпн Орештіе дп рате семѣстрале. Астѳеліхъ де ексеплхъ дпн сіпвлъ постръ мерітъ а фі зрматъ дпн партеа тѳ-търоръ комънітъділоръ, пептръ бінеде сълъ ші алъ філоръ комъні-тъдіі сале, каре дпнпнтендъхъ къ ажътѳре де ачѣстеа талентеле челе тарі, факъ зпѳ таре біне атъгъ пептръ патріе кълъ ші пеп-тръ націе, каре аре ліпсъ де десволтареа ші перфекціонареа філоръ съл. Астѳеліхъ де фанте съл пі ле рецістръмъ пептръ іс-торіе. — D. B...

ASCRIA.

Vienna. Офіціріі ч. р., че ее тръмісеръ дпн Прін-чипате, ка пе темейлъ триангълъріі фѣкѳте дпн ап. трекътъ се дпнчѣпъ а тапа пѳмънтълъ Прінчипателоръ, се репторкъ акъм ла Віена песте еарпъ, знде воръ сълъжрші лъкръріле дпчепъте. Прін ачѣста операціе се ва дплесні кълпштінца статісткъ а церілоръ ачестора. Ші дпн прівінца комънікаціей дптерпѳ дпккъ се фѣкъръ дплеспірі, маі вжртосъ дръмълъ дела Бъкрешті къръ Сібіхъ ші Брашовъ, апоі дела Іашіі къръ Галаці се дересе біне ші се маі дереце прін ажъторівлъ тръпелоръ пѳстре ші се прегътеште цъ-рріі о бінефачере, пе каре церіле ачеле дпккъ нъ о кълпоскъ. Аша окріе „Міліт. Zeit.“

„Banderep“ аре о кореспондінгъ дпн Бъкрешті къ датъ 14. Окт. каре кълпнікъ къ дпн 13. с'а дърматъ къ тотълъ о зідіре пѳбъ, каре ера маі пе фінітъ, періклітъндъ 5 віеді де ѳмені. Къл-діреа таре де піатръ ера а зпві кожѳкаріхъ, каре пепъгъндъсе дпвоі къ архітектълъ, лъгъ сіпгъръ сълправііереа зідірей аспра с'а ші аша о пълці, към ар фі пълцітъ ші алціі дпн касъ де аша. Гъотълъ де зідітъ е таре пе аічі, нъмаі дпн аплъхъ ачеста с'аъ зідітъ престе 300 касе, дпнтре каре зпа, а зпві кроіторіхъ, че нъмаі ері імігресе дпн Бъкрешті, дпнтрече къ гъстълъ ші търі-меа са пе тѳте челелалте ші пълне ла шіраре пе трекъторіхъ къ архітектъра. Де зпѳ тімпъ дпкѳче се гръмъдіръ вълъзторіі де хаіне фѣкѳте, крѳіторіа се пълтеште аічі дпнфрѳкошатъ; д. е зпѳ фѳчоръ кроіторіхъ каптъ къте 10 ф. де рокъ ші 3 ф. де папта-лоні, нъмаі де кълсълъ. Кроіторіі емігреазъ преоте Очанъ дпн Амеріка спре а траце пълказъ, ші дпн цѣра ачѣста аплъкъ тоці професіоніштіі ла авере, нъмаі дѣкъ сълпг сіліторі. Дпн цепене лъндъ, пемціі де аічі дпнтрѣкъ къ стръданіа, тресвіа ші фѳлосі-реа дпнпрецізърілоръ пе тоці колеціі лоръ ромъні. — Черелеле къ тогъ темпестатеа сълчітъ реешіръ вълне. „Band.“

Cronica straina

GERMANIA. Пърсіа. Рескълареа монархістлоръ дпн каптонълъ елвѳціанъ Наіенъргъ авъ перспектівеле сале, каре акъм се вълдъ дпнтемейете ші пе акте діпломатіче. Дъпъ рѣствърареа рескъларіі штімъ къ се прінсе о парте таре дпн регаліштіі рес-кълърі, ші гъбернълъ конфѣдеръчней елвѳціене лі цінъ дпн прін-сѳре ші лі ціне ші пълъ астъзі пе зпні, къ тѳте къ атъгъ фран-чесълъ кълъ ші солълъ австріакъ с'аъ дпнтрѣпсъ пептръ еліберареа лоръ; пептръкъ Елвѳціа ле респнлсе: дѣкъ Пърсіа се ва лепъда солепенлъ де орче претенсіоні аспра каптонълъі постръ, атъпчеа да, лі воіхъ елібера. Пърсіа дпнсъ еші ла тапетъ къ зпѳ актъ ді-пломатікъ, адресатъ къръ стателе цертманс, ка деодатъ се пъл-шѣскъ ші еле къ дънса спре а дпнсъфла респектареа претенсіі-

лоръ прѣсіене ші а елібера пе роіалішті фъръ амъпаре. Де ач ѳре че маі пѳте се паскъ? —

Nota „Мониторълъі“ аспра Неаполей.

(Vezi ші Nрълъ трекстъ.)

„Дъпъ дпкеіереа пълці, чеа дпн тълъ гріжъ а конгресълъі де Парісъ а фѳстъ адпнтітъ ла асекърареа дъръріі лі. Спре ско пълъ ачѣста аъ черчетатъ пленіпотенціі пѳтерілоръ елементеле дпн търърареа пълці, каре с'ар маі афла дпккъ ічі кѳлеа дпн Езроп ші шіаъ дпнгорсъ атенцізнеа къ десклініре ла стареа Італіей, Бел-діей ші а Гречіей. Обсервълънеле скімбате къ окасізнеа ачѣст се пріміръ де тоці дпнтрънъ сіпрітъ де дпвоіре кордіалъ, фінн Ікеле ераъ дпнспрате де дпнгріжірі сіпчере пептръ пачеа Езропії ші тоіѳодатъ докъментаъ гаранціа че се кълвіна тѳтъроръ стателоръ ѳзверепе.

Аша гъбернълъ веліккъ се дпвоі къ пъререа деспре ексче-селе зпоръ органе штіте але пресеі, ші се артълъ аплекатъ, ал пълне каптълъ прін тѳте міжлѳчеле, че і аръ ста сълпгъ діспълъ-чъне. —

Дпн Гречіа, планълъ зпей органисълънї фінанціаре, каре се прѳпълсе ексаміпъріі пѳтерілоръ прѳтектѳре, арагъ зелълъ гъбер-нълъі елепіккъ, къ елъ вреа а аскълта де сватъріле конгре-сълъі.

Дпн Італіа, дпналтълъ сказпъ апѳстоліческъ ші челелалт стате аъ рекълпоскътъ опортълпнтатеа вълнѳдеей ші а реформелоръ іптерпе.

Къртеа Неаполітанъ сіпгъръ а респнлсхъ къ сімеціе сватъріа Францей ші але Англией, къ тѳте къ і се прѳпълсеръ дпнтр'о фор-тълъ атікабілъ.

Месъріле челе де аспрїме ші де апълсаре, аплікате де лъп тімпъ ка пеште міжлѳче де адмністраре дпн партеа гъбернълъі неаполітанъ, рѣствъръръ Італіа ші періклітеазъ ordinea дпн Езропа.

Конвінсе деспре перікълеле стърей ачештіа спѳрасе Франці ші Англиа, къ прін свългърі тімпъріе ші дпнцеленте ле воръ дпн-кълпцізра; ачестеа свългъріі нъ се пріміръ; гъбернълъ неаполітанъ, дпнкізъндъші окіі дпнаптеа стърей лъкрърілоръ чей ведерате, пре-фѳеръ а ретълне пе о кале фатале. Прімїреа чеа реа че авъръ обсервълънеле жъстіфікате; дпнѳітатеа чеа вълъмътѳре, каре с артълъ аспра кърълънїі кълцетелоръ пѳстре, ворба чеа вълъмътѳре къ каре се респнлсе ла сватъріле челе салътаре ші дпн зрмъ дпн-протівїреа чеа червікѳсъ нъ пе маі ертъ маі мълтъ а пе сълс-ціне маі дпнделънгатъ рапѳртеле прїетенешті дпнтре оламтъ.

Чѣдъндъ дпнсъфлърілоръ зпей пѳгері тарі а черкатъ кабінет-тълъ неаполітанъ а маі мліе аѳекцізнеа прѳдъсъ прін респнлсълъ дпн тълъ; ачѣстъ змѳръ де кончедере а фѳстъ тотъші нъмаі въл зпѳ докъментъ маі мълтъ алъ отържрей де а нъ вълга дпн сеаш пѳртареа де гріжъ а Францей ші а Англией пептръ дпнтересел депенерале але Езропії.

Амъпареа нъ се маі кончѣсъ; а трѣвзітъ, ка рапѳртеле ді-пломатіче съл ле дпнтрѣрълпнъ къ о кърте (реѳѣскъ) каре сіпгъръ а скълзітъ атъгъ де адпнккъ характереле лоръ.

Ачѣстъ сълспенеізне а рапѳртелоръ офіціале тотъші нъ фор-тезъ пічїдекъм врѣнъ амѣстекъ дпн трѣбіле дпн лълпнтръ ші атъгъ маі пълцінъ зпѳ актъ дъшмъпосъ.

Фіндккъ тотъш секърїтатеа націоналілоръ зъмбелоръ гъберн-се пѳте періклїта, еле аъ дпнтрънїтъ ескадреле пептръка се пѳрте гріжъ де ачѣста; еле дпнсъ нъ връръ аші тръміте коръбіеле дпн апеле неаполітане, ка се нъ кълънле есплікълънї рълъчїте. Ачѣстъ месъръ сіпплъ де апѳраре евентълъ, че п'аре дпн сіне пімікъ аменпдълъторіхъ, нъ маі пълцінъ трѣвѳе съл се прівѣскъ аша, къ нъ е вreo спрїжѳпъ дпнбїетъ сѣхъ вreo дпнкълъраціаре пептръ ачѣіа, карі-чѣркъ а скълзі трѳпълъ реѳелъі зъмбелоръ Січіліі.

Де алтїнтрѣнеа, дѣкъ кабінетълъ неаполітанъ се ва реп-тѳрче, ва прѣдї къ тіпте сълътѳсъ сіпціпнтеле, де каре се кондълкъ гъбернеле Францей ші Англией ші ші ва прїчене дпн зрмъ адевератълъ лі інтересъ: агълчї зъмбеле пѳгері се воръ дпнтрѣрч аші рѣстазра еаръші комъпкълъчнеа къ елъ ші воръ фі ферічїте дѣкъ прін анопїереа ачѣста воръ да зпѳ пѳбъ трївълъ ла пачеа Езропей. —

Ачѣстъ потъ а Мониторіълъі прѳдъсе дпн Парісъ о дпнпре-сізне маі мълтъ пълъзітѳре; дпнсъ дънъ че ла 19. сѣра сосі рес-пнлсълъ кабінетълъі неаполітанъ ла дпнпъртъшірїле фѣкѳте де сол-лълъ франчезъ Бренїер, атенцізнеа аспра касей ачѣстеіа ел маі дпнкордъ. Зпѳ кореспондінте дпн Парісъ алъі „Тайме“ дпн-кредіпдъзъ, къ реѳеле п'ар фі воігъ съл се дпнзпмѳче ла прімї-реа фатърілоръ апѳсене; тотъші респнлсълъ нъ е аша каліфікат дпн кълъ съл се пѳгъ лъа deadрентълъ де респнлсълъ негатівъ; пеп-тръ ачѣеа Бренїер прімї ordіне, ка съл чеаръ маі деапрѳѳе декіараре, пълъ а нъ дпнтрѣрълпне комънікаціа діпломатікъ.

Дпнпертъеса ші Дпнператълъ се афлъ акъм дпн Компїеніе знде по тогъ зїза се цінъ сватърі міністеріалі сълпгъ прѣшѣдінца Дпн-ператълъі ші нъмаі къръ амѣзі се репторкъ міністріі дпн Парісъ

5 Маршалі дикъ се афлъ къ Наполеонъ ши обектълх консулт- рилоръ воръ фи Италия ши Ппатеа дп прима линие. Врео 3 дпн жърналеле франчесе офіціале скріѣ, къ Порта ар фи протестатъ дп контра прелациіи оккупаціе австриаче дп Ппате ши къ еа чере депъртареа ши репторчереа лоръ а касъ, ши къ ешіреа коръбіелоръ енглезе дпкъ се ва есекъта къ фінеа лѣ Октомвре.

„Оест. Корр.“ жърналъ офіціосъ австриакъ демпцеште шті- реа челоръ треі жърнале (Конституціоналхл, Пеі ши Патріа) франчесе, офіціосе, адеверіндъ декларареа австриакъ, ши „Тайм- свлх“ скріе тотъ деодатъ, къ требъе съ се кончеадъ оккупация Австріеі дп Ппате, пълъ кълндъ се воръ ordina тоте ши се воръ дъче дп деплініре кондіцініле пълі; еар фріка, къ оккупация ва фи перманентъ е фъръ темейх, ши апоі зпїреа Прінціпалелоръ е непосіблх. (Аша Таймслх дъпъ о депешъ телег. дпн 25 Окт.)

„Оест. Z.“ обсервезъ ла ачестеа, къ дъпъ че Франца стъ къ піентлх пентрх дешертареа теріторіалх търческх де тръне, еа сілеште пе Порта, ка съ претіндъ ши съ черъ ачеста, ши дпн пробеле че се фъръ пе калеа ачеста воръ фи прімітх челе 3 жър- пале врепх респонсх алъ Нордіі сілігх ши къ ачеле аш ешітх дп пълікх. Оркъмх, подълъ е епігматікх ши ла деслегареа лѣ тре- въе десе съфърі, пркъмх съптх ши челе але міністеріалх фран- чесх дпнъте дп Компіеніе съптх прешедінца дпн. Наполеон. — „Мониторхл“ маі пълікх зпх декретъ, прпн каре се доведеште фолослх комъпх че ар аве Спаніа къ Франца дпнтръпх сістемъ де дрътх де феръ пірепекх, прпн каре съ се апропіе комъп- кація дпнре дъріле ачестеа де зпх соіх ши деодатъ се ши дп- сърчпнезъ администрація, ка се кълпере челе тръвзіпчосе пентрх дпфінцареа ачестх дрътх. Неваста лѣ Наполеонъ е спаніолъ, міністеріалх де акъм, дъпъ демісіонареа лѣ О'Донелъ, е аша зікълндъ ка о креатъръ наполеонентъ ши че е маі пълтх, къ дъпъ о штіре дпн Madridъ, Карліштї дпкъ рекъпоскх де възпъ ordinea де акъм а гъбернлх спаніолъ, къ міністеріалх челъ поъ, каре прімі ши репоіреа конкордатлх къ сказлхл апостолическх дпн Рома; (новлх міністрх Дрвістондо се лъптх одініоръ съптх фла- тѣра карлістлоръ). — О'Донелъ, Дълче, деп. Конха с'ащ депър- татъ, чеі дпн тѣх кіаръ дпн Франца, челъ дпн зртъ дпн Andalucia Спаніеі. — Асвпра Прінціпалелоръ Ромъніеі ши касеі оріентале пълікх жърналістїка франчезъ, къ Наполеон а лъкратъ дпн тотъ декрешлх касеі ачестеа пе фашъ, фъръ дпнтересъ дпн парте ши къ о лоіалігате нестръмътатъ, ши къ елх вреа а ретълне консе- квентъ пълъ ла дефінітіва ашезаре а касеі ачестеа. —

BRITANIA MARE. „Таймс“ се тългеште дпн че модъ неавзітх птеріле аліате ар фи дпшелате. Регълареа марцінеі Бесарабіеі дпфъшошезъ асгъзі пенътърате грегъці, ши Ръсія дпн- теште а се десфінца дпнрегъ аргіколылх 20 ал трататлхл. Дѣкъ Ръсія ва пълтра о парте де цертлхл лавлхл Іалпгъ, апоі депліпх реканътх а еі посіціе ла Дълъре, дпсъ аста пх о ва пълтеа пліні. Ведератъ есте къ Ръсія ащ къ воеште а кълтіга тімпх, ащ къ прпн опълпере еа окълп пе пълтері. Дпн асемепс окопъ се креде къ ащ амъпатъ квестіа ла а доза конференцъ де Парісх. Дпн аста ресалтезъ къ зрмеле челе ределе але реселлхлхл дпн Орі- ентъ дпкъ пх с'ащ прекърпатъ ши къ Англіа пх поте дпкъ ре- кіета флота са.

SIANIA. Міністеріалх Спаніеі с'ащ рълтерпатъ. О'Донелъ дпн черъ дімісіа къ тотъ міністеріалх озх ши і се прімі. Деп. Нарваец с'ащ депъмітх пресідентъ де консіліх фъръ портофоліо, Сеіфас де фпнанде, Дрвезондо де реселлх, Соведал дпн пълнтрх, Пїдал а інтереселоръ стръіне. О'Донелъ тотъ ретълне дпн Madridъ.

Tier'a romanéscă și Moldavi'a.

Бъкврешї. Спре а пе пълтеа фаше о ідеа лъмърїтх деспре стареа фпнандіаръ а Църїї ромънештї, кредетх, къ ва фи деа- жпсх а пълліка Ревезъта старе актзалъ дпн каре се афлъ фп- банца акъм, дъпъ кълм о пъллікх Бълетпнлх офіціалх Nr. 81 дпн 12. Окт. 1856 дпн челе зртъторе:

„Ної Прінцлх Александрх Дпм. Гїка, Каїмакатлх Църїї ромънештї.

Кълтре департаментлх фпнанделоръ!

Вължндъ рапорлхл ачелхл Департаментъ дпн 29 але лъпелі трекъте съвтъ No. 9178;

Вължндъ жърналхл Сфатлхл Адміністратівх Екстраордінар, алътъратъ пе лългъ ачестх рапортх ши атпнгторъ де стареа ак- тзалъ дпн каре се афлъ фпнанде;

Лълндъ дпн българе де сеамъ лъмърїрїле че се факъ дпн жър- палъ ши дпн каре се адеце:

1-їх. Къ Вістіерїа датореазъ съвтъ тіглъ де дпнпръмътаре ла діферїте касе пълліче лѣ 21,871,307,28.

2-леа. Къ маі датореазъ съвтъ тіглъ де депозїте дпнсъ- шїте еї алді лѣ 5,343,236, 5.

3-леа. Къ екчедептълх че фїгъръ дпн вълдчетлх Вістіерїї пе апълх корептх, де лѣ 2,738,580, требъе съ прїімеаскъ о редък- ціе де лѣ 418,972, 20, дъждїа діганїлоръ дъпъ ледїсіреа спе- ціалъ, каре дпфїнцезъ осевїтх фондх деїнстатъ пентрх еман- ціпациі ачестх рълндъ де оамепї.

4 леа. Къ лѣ 5,573,394, 35, пълтерарлх че ео трече ка афлатъ ла 21 але трекътлхл Авгъстъ, пх ера аї Вістіерїеі, кълчі провенїа дпн депозїте, пе кареле де ар фи фостх облігатъ съ дпн- тоаркъ, пх іаръ фи рълмасъ де кълх лѣ 230,158, пар. 30.

5-леа. Къ келтзелїле че зрмеазъ а се маі фаше пълъ ла съфршїтлх апълхл песте челе превълзъте, съптх де лѣ 8,389,016, пар. 30, къ каселе пълліче де знде Вістіерїа дпнптъїна пеапъ- рателе требълпде песте челе ordınare сълтх слеїте.

6-леа. Къ пълреа еспълъ дпн рапортлхл Дїванлхл ад-хок, къ адїкъ: ворбітлхл вълдчетъ алъ Вістіерїеі ар фи дпн екілібръ, есте грешїтх, фїндъ къ дпнре алте непреведерї де келтзелї серїе, саш лълсатъ петрекъте дпн вълдчетъ ши кіар келтзелїле тръпелоръ де оккупацие пентрх апълх корептх, де ши пе апълх 1855 фї- гъръ еле дпн вълдчетъ ши пх пълтеащ фї зітате.

7-леа. Къ кондеїлх де 24,000,000 лѣ фїгратъ ка ре- зервъ дпн конкълзіїле Дїванлхл ад-хок, съ vede къ кълх пентрх діфра лѣ, п'а фостх трататъ пентрх зпа ши ачешшї епокъ, пентрх каре адїкъ се констата, чї пентрх діферїте date, іар деспре фїпнда лѣ, елх есте тотъ деодатъ даторїа кълратъ а Вістіерїеі, ши лїпоз дпн каселе пълліче, кареле дъпъ декларация Департамен- Кредінції съвтъ No. 2393, пх поседъ асгъзі де кълх 4,500,000 де лѣ.

Вължндъ дпн съфршїтх чееа че пі се маі аратъ къ, къ еза- мпнареа амърълтх а сокотеллоръ ши актїва аплїкаціе а D-лѣ міністрх алъ фпнанделоръ каре шї-а резерватъ ка, пълъ ла съфр- шїтлхл апълхл, ши дъпъ че се ва езампна контабілітатеа дпнтрагъ а ачелоръ шанте апї дпн зртъ, съ превазъ тълсърї нормале пентрх репарация оїтзациеі трезорлхл.

Ної къ атълъ маі пълтх тълхпїре vedemъ трїста старе а фпнанделоръ, къ кълх къ каселе пълліче пх маі съптх дпн пълпндъ съ ажъте Вістіерїеі ка ши пълъ акъмх, ши къ тълте дпн лълкръ- рїле требълпчоасе зрмеазъ а се съспенда дпн прпнціпа лїнсеі де банї.

Ла о асемепеа гравъ оїтзацие ши дпн стареа че пі се ре- презентъ де консілілх, пх пе рълтълне де кълх пе де о парте съ зпровълтх ківълїреа консілілхлхл еспълъ прпн ачелъ жърналъ пентрх тіжлоачеле де дпнпмпнареа ворбітелоръ требълпде, пркъмх ши челе-лалте превълзъте тълсърї; іар пе де алта съ тълдътімх Длоръ темърїлоръ консілілхлхл, пентрх екзактїтатеа ревїзїреї де каре с'а окълпатъ ши де пълдеждїле че пе даъ къ дъпъ лълмърїреа то- таллхлхл трекътеї контабілітълці, пе ва да тіжлоаче ка дъпъ аде- вълрата старе а даторїлоръ дърї ши патѣра їзвоарелоръ лоръ, съ пълтемъ ківълї ла време тіжлоачеле дпнпмпнїрїї ачесторъ певої.

(Дрмеазъ їскълїгъра Мърїї Сале.) Секретарлх статлхл Ал. Дїмітріескх. No. 221, апълх 1856, Октомвре 8.

(Ва зрпа „жърналхл.“)

Тотъ дпн Бълетпнх чїтімх проїектата репарацие а дімпнасїлхл дпн Країова, че аре се кълте 118,606 лѣ ши 20 парале, де- кълтва лічітація пх ва скїтба чїфреле съмел. — Дпн орашлхл Се- тендрїа дпкъ се рестазър о шкълъ. — Кълвіошіа са Сафта Брълп- ковѣна а елібератъ 72 де ровї гратїсх. —

NOBITATE DIN MOLDOVA.

Зпх актх де патриотїзмъ, де респектх ши де адміраре а глорїеї векїлоръ Домні аї Молдовел, ва семнала гълберлхл Ес. Сале Каїмакатлхл, Теодор Балш, карїле ащ адресатъ дпн ачестх обїектх Сфатлхл, зртълторїлхл офїсх:

Каїмакатїа Прпнціпатлхл Молдовел

Сфатлхл адшінїстратівх естраордінаръ.

Дпн 12. Окт. 1856.

Пълтрареа статлхл Молдовел, къ релїціа пърпнцілоръ помїтрі, къ а еї дрептърї націонале ши автономїе, съптемъ даторї дъпре Дзеъ векїлоръ Домні, ши патриоці, карїї некрълдндъ ал лоръ съп- де ши остепеле, прпн дпнвлълїрїле векърїлоръ пеащ кондълъ пълъ дпн астъ епохъ, дпн каре съптемъ кетаци а кълце родлхл ероїс- тлхл. Челъ дпгълх сенїментъ кареле се дештеаптъ дпн ініма фїе кълрїа патриотъ, ла ацълхлхл зпхл вїиторїлхл маї статорпїкх, есте ачелъ ал рекълпоштіпдеї пълліче кълтръ Ероїї карїї пеащ прегълтїтх ачестх вїиторїлхл.

СТЕФАН челъ МАРЕ, дпн апълскрісіле цереї, депъмітх ши челъ Съптх, пентрх а сале фаше евлавїоасе, політіче ши ачеле ревълїче, есте обїектлхл зпелї венерациеї попларе а Ромънілоръ ши а адмірърелї їсторїеї. Дешї прпн фаштеле сале челе тълп- тълїтоаре, дпнсъшї ш'ащ дпнтемеелхл зпх монъментъ неперїторъ,

тогши датория неподилоръ есте де а търтэроі дн фаца лэмеі септіментэля де рекъноштіуцъ ши де фалъ національ, прін зпъ монэментъ менітъ пентрэ вечніе а статорнічі днтре Молдовені, адъчереа амінте а глоріеі стръмошілоръ.

Пътрэнощ де асемінеа септіменте націонале, сокотъ ка зпа дін даторіеле теле пэвлече, а пэне дпайнтеа Сфатэляі, де а кіззі тэсэріле че с'ар кэвени а се лза суре рѣдікареа дн меморія Домніляі Стефан чел Марэ, пе пеаца палатэляі, а зпві монэментъ де бронзъ, дпподовітъ кэ васа-реліеве дпфъдошітоаре фацелоръ сале ши езекзтатъ дн стръпътате де зпъ артїстъ ренэмітъ. Де асемінеа съ се проіектезе модэля зпсі съскріері націонале, прін карэ съ се део фіе кэръзіа Ромънъ окая де а контрівзі ла кектэеліле лэкрэляі, дэпъ контрактівіреа че днтрэ ачеаста се ва дпкеіе кэ артїстэля че се ва дпсърчіна кэ асемінеа лэкраре, ши реэзлматэля кіззіреі сале, Сфатэля съ'мі дппъртэшаскъ.

Пъстръндъ'мі тэлэміре а контрівзі ши ка патриотъ ши ка шефъ ал стагэляі ла дпфіндареа ачестві монэментъ, воіс фі фе-річе а пріві дорінцеле теле челе маі віі дпкоронате прін дпладареа зпві асеміне монэмент че есте менітъ днтрэ а дпфъдоша глорія трекэтэляі пострэ ши а тръда ачеастъ амінтіре џеперацилоръ віітоаре.

(съэскрію) TEODOR BALȘ. „Газ. М.“

— Комерцъ. (Ъртаре.) Вапоареле Лойдэляі ащ імпор-татъ; 52 колете тізтіпъ, 11 лэзі верці де чізэвкъ, 2 лэзі лі-леле, 8 лэзі кэ хэргіе, 2 лэзі кэ шампаніе, 1 васъ кэ вінъ де Чіпрэ, 2 лэзі кэ мэшама, 4 папере кэ фрэкте, 7 сачі апісонъ, 30 колете кэ ферэріі, 1 ладъ кэ піеі лэкрате, 3 кэ кэръці, 1 кэ піперіс, 15 кэ кітрі, 25 васа кэ чернеалъ, 3 лэзі кэ стеаріне, 2 кэ чаіс, 1 кэ огліні, 3 кэ медікаменте, 4 кэ жамбонэрі, 3 ко-лете кэ пэпзэргі де корэвіі, 86 калсъ кэ вэтэакъ, 17 лэзі ши 17 колете феліэріте тэръфэрі, 16 колете ши 12 вале кэ манэ-фактэрі, гронэрі де бані дн валоръ де 888,585 леі тэрчешті.

Ащ еспортатъ: 6 вале сачі голі, 91 сачі кэ гологані, 9 васа кэ бере, 5 васа кэ съэ, 1 пэтіпъ кэ зпгъ, 1 пакетъ кэ медіка-менте, 2 лэзі кэ фэкліі, 1 паперіс кэ цінкъ, 1 ладъ кэ пэчоасъ, 1 васъ кэ вінъ, 10 пакете ферэріі, 3 васа кэ вэселе, 1 лэді-цъ кэ олеіс, 1 ладъ кэ апъ мінералъ, 109 сачі, 44 васа ши 33 вэрдэже кэ вэрънэ, 6 сачі кэ пэстръшэрі, 3 васа кэ пешге съ-ратъ, 3 васа кэ ікре, 2 вэкъді де нэпці, 75 сачі кафеа, 2 лэзі кэ стеклэріі, 1 валъ кэ піеі лэкрате, 1 сакъ кэ фэпъ, 3 вале кэ вэтэакъ, 17 кэ лэпъ, 16 лэзі ши 7 колете діверсе тэръфэрі, 9 лэзі ши 1 валъ манэфактэре, гронэрі де бані дн валоръ де 1,005,520 леі тэрчешті.

БЪЛЕТІНЪЛЪ ОФИЦІАЛЪ.

№. 7892, 1856.

ПЪБЛІКЪЧІВНЕА.

Прін ачеаста се адъче дн де обште амінте, кэткъ ачеі ті-пері дндатораді а міліта, карі ла рекэртареа чеа маі деауроне дорескъ а фі екзтіці де днтрареа дн слэжба остъшэскъ пе лэпгъ депэпереа тапоеі, съ'ші факъ о актэелъ де дпштіндаре дп-скрісъ ащ прін граіс, дн конглэсвіре кэ прескріптеле кэпрінсе съэ №. 27 ши 137 дін вэлетінэля гвэрнэляі провинціале дін ап. 1856 сепчізнеа I., де сізэръ, дпкъ дн декэрсэля ачестеі лэпе а лэі Оптомьре, ла дерегэторія де претэръ сеперордінагъ, кэче ла дін контръ, пэмаі шіе'ші воръ авеа съ'ші дпшэге, декъ о дп-штіндаре фэкътъ маі тэргіс пэ с'аръ маі пэтеа лза дн вэгаре де сеатъ.

Брашовъ, дн 27. Оптомьре 1856.

МАЩІСТРАТЪЛЪ.

ДНШТІНЦАРЕ.

Бесеріка гр. кат. дін Хэнедэра, префептэра Оръштіеі, аре де вэзаре о касъ кэ 7 одыі ши кэ челаріс се десхтэ, ши кэ тоте дпкъперіле економіче фоарте дндешънаге лэпгъ джпса, пэсе лэпгъ дрэшэля Хадегэляі дн капетэля орашізэляі дін съсэ прове-зтэ кэ 2 гръдіні лэпгъ джпса, пе кареле се потъ клэді касе; ши се фаче лічтазізнеа іп 4. Ноетэре, доріторіі де а о кэ'м-пэра съ се дпштіндэзе ла офіціэля парохіале гр. к. де аколо.

Депа офіціэля парохіале аля бесерічіі гр. к. дін Хэнедэра. (1—3)

БІБЛОГРАФІЪ.

Дн лібрерія Домніляі

Wilhelm Németh

дін Брашовъ

се афъ де вэзаре зрмэтореле кэръці ромънешті.

ИСТОРИА лэі Петрэ Маіоръ десуре дпченэзтэля Ро-мэнілоръ, edіgia a dоа	2 ф. — кр.
МАКРОВІОТІКА лэі Хфеланд, традэсъ де D. Dr. II. Васіч, том. I. ши II.	1 ф. 50 кр
НЕНЪТІНЦА ши а еі віудекаре тоталъ	— ф. 20 кр.
ІКОАНА КРЕШТЕРІІ РЕЛЕ, традэсъ ши прелэ-кратъ пентрэ ромъні де Andreіс Мэръшанъ	1 ф. — кр.
КЪВЪНТАРЕ ШКОЛАСТІКЪ, де Георгіе Баріцъ (1837)	— ф. 6 кр.
ЕЛЕМЕНТЕЛЕ ДРЕПТЪЛЪІ ПОЛІТІКЪ	— ф. 6 кр.
РЪГЪМІНТЕА челоръ доі епіскопі ромънешті (ап. 1842, інтэресантъ пентрэ історія трекэтэляі)	— ф. 6 кр.
АГРІПІНА, повелъ, съжетъ ориціналъ	— ф. 6 кр.
ЧЕЛЕ ШЕНТЕ ВІРТЪЦІІ сѣх фапте вэпе де кэпе-теніе, дн шенте предічі катетедраде де Нік. Веліа-Тіпкъ	— ф. 30 кр.
КАТЕХЕТІКА ПРАКТІКЪ, скоасъ прін Теодоръ Арон ла Бэда	— ф. 30 кр.
ДНФРІКОШАТЕЛЕ СТРІКЪЧЪНІ але вэзэреі де віпарсъ (ракіс)	— ф. 6 кр.
ДОКЪМІНТЕ ІСТОРИЧЕ десуре стареа політїкъ ши іератїкъ а ромънілоръ дін Трансілванія, тіп. дн Віена	1 ф. — кр.
МАГАЗІНЪ ІСТОРИКЪ, томэля VII., фэсчіоара I. Віена 1851 (петіцізіпеле ромънілоръ. NB. дін ачестъ томъ пэ а маі ешітъ алтэ фэсчіоръ)	— ф. 30 кр.
МАНЪАЛЪ ДЕ ЦЕОГРАФІЪ дн докъ кэрсэрі дэ-пъ I. Белінгер де Г. Мэртеанъ, 1854	— ф. 30 кр.
ЦЕОГРАФІА біблікъ де ачелаш	— ф. 30 кр.
КРЕСТОМАТІА ЦЕРМАНЪ пентрэ класі елене-тарі де I. E. Нікіфоръ	— ф. 50 кр.
ГРЪМАТІКА РОМЪНО-ЦЕРМАНЪ де ачелаш	— ф. 48 кр.
СТАТІСТІКА МОЛДОВЕІ.	1 ф. 20 кр.

Дн монета копв.

ЪРІКАРІЪ дн 3 томэрі.	5 ф. — кр.
БАЛАДЕЛЕ лэі В. Александрі.	— ф. 40 кр.
МОШЪ ТОМА.	3 ф. — кр.
ЛЪКРІМОАРЕЛЕ.	1 ф. 52 кр.
МІХЪЛЪ, драмъ.	— ф. 24 кр.
ИСТОРИА ДАЧЕІІ де А. Іларіанъ ши тотъ че с'а маі пэблікатъ пэпъ акът.	1 ф. 20 кр.
КОМПЪТЪЛЪ Резнізнеі Фем. романе шчл. дн 2 томэрі кэ	1 ф. — кр.
Ші реснізэля ла Брошэра D. Дрэгічъ де Маніс кэ	— ф. 12 кр.

Ла ачелаш се маі афъ ші:

Die Romanen der österreichischen Monarchie.

(3—3) Віена 1851, Том. II. ши III. 2 фр. т. к.

ЪЪАНДАРЪЛЪ

ПЕНТРЪ ПОПОРЪЛЪ РОМЪНЕСКЪ

алъ лэі Георгіе Баріц пе анэля 1857

кареле се поте траде атэтъ деадрептэля дела пропріетаріэля лэі кэтъ ши прін лібрерія Длэі Вілхелм Немет, кэ преэля де 20 кр. т. к.

Кэрсэріле ла вэрсэ дн 31. Октоэре к. п. стаъ ашеа:

Аціо ла галвіні дпвергемті	9 ³ / ₄
„ „ арцінтъ	106 ⁵ / ₈
Дппрэштэля 1854	105 ¹³ / ₁₆
„ челэ націоналэ дін ап. 1854	83 ¹ / ₈